

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν εἰς τὸν χῶρον ἡμῶν ὑπερείσσει, καὶ ἐκ τοῦ Οὐκραϊνουῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτήσια δραχμῶν 100. Ἐξέμνητος ἀρ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγιότου γραβία δρατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἑλλαν. Κρατῶν σελήνια 10.

Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην ἰουλιῆς μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐρμιόδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις 9 Μαρτίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 14

Ἡ κυρὰ-Μαριὸ ἔτρεχε μπροστά... (Σελ. 157, στ. α')

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Μὲ στίχους τοῦ κ. ΑΝΤ. ΒΣΥΤΤΗ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Ἡ κυρὰ-Μαριὸ ἔτρεχε μπροστά. Ἐκεῖ ποὺ ἔτρεχε, βλέπει ἕνα τσοπάνη μὲ πενήντα πρόβατα.

— Βρὲ κακομοίρη, τοῦ λέει, βλέπεις ἐκείνους ποὺ ἔρχονται; Ὅταν περάσουν ἀπ' ἐδῶ, γὰρ τοὺς φωνάζεις: «Τ' ἀφέντη μου τ' ἀμπελά τὰ πρόβατα, τ' ἀφέντη μου τ' ἀμπελά τὰ πρόβατα!» Εἶδεν ἡ θὰ σὲ σκοτώσουν.

Περνοῦν σὲ λίγο ὦρα ἢ νόφη κι' ὁ γαμπρός κι' ὁ βασιλιάς μὲ τὴ δωδεκάδα τοῦ βάζει ὁ τσοπάνης τίς φωνές:

— Τ' ἀφέντη μας τ' ἀμπελά τὰ πρόβατα, τ' ἀφέντη μας τ' ἀμπελά τὰ πρόβατα!

— Μωρὲ καὶ πρόβατα ἀκόμη ἔχει, λέει ὁ βασιλιάς.

Ἡ ἀλεπού ἔτρεχε πάντα μπροστά. Βροσκεὶ καὶ βροσκάνε μὲ στάνη βώδια.

— Τοὺς βλέπετε ἐκείνους ποὺ ἔρχονται; λέει στοὺς τσοπάνηδες. Ὅταν περάσουν ἀπ' ἐδῶ, γὰρ τοὺς φωνάζετε: «Τ' ἀφέντη μας τ' ἀμπελά τὰ βώδια, τ' ἀφέντη μας τ' ἀμπελά τὰ βώδια», εἶδ' ἄλλως θὰ σὲ κάνουνε κομμάτια.

Περάσανε σὲ λίγο ἢ νόφη κι' ὁ γαμπρός κι' ὁ βασιλιάς μὲ τὴ συνοδεία τοῦ ἀρχίζουν οἱ τσοπάνηδες τίς φωνές:

— Τ' ἀφέντη μας τ' ἀμπελά τὰ βώδια, τ' ἀφέντη μας τ' ἀμπελά τὰ βώδια!

Ἄ βασιλιάς πὰ θάμαζε.
— Ὡς καὶ βώδια ἀκόμη ἔχει! λέει.
Τραβάει μπροστά ἡ κυρὰ-Μαριὸ, βρίσκει ἕνα πύργο. Ἐκεῖ καθόνταν σαράντα ληστὲς ποὺ εἶχαν βιδὲ ἀμέτρητο. Εἶ-

χαν κι' ἕνα καζάνι ποὺ ἔβραζαν τὸ φαί τους τόσο μεγάλο, ποὺ ἔπρεπε κι' οἱ σαράντα γὰρ τὸ πιᾶσουν γιὰ νὰ τὸ κατεβάσουν. Τρέχει ἡ κυρὰ-Μαριὸ καὶ τοὺς λέει: — Βρὲ κακομοίροι, τοὺς βλέπετε ἐκεί-

νοὺς, ποὺ ἔρχονται; Εἶναι ὁ βασιλιάς μὲ τὴ δωδεκάδα του, κι' ἔρχεται γιὰ νὰ τὴς πιᾶση καὶ νὰ σὲ σκοτώσῃ. Μονάχα κατεβάστε τὸ καζάνι ἀπ' τὴ φωτιά μὴ σὲς κολλήσῃ τὸ φαί, καὶ τρέξτε νὰ κρυφτήτε στὸ πηγάδι, γιὰτ' εἰσαστε χαμένοι.

Κατεβάζουν οἱ ληστὲς τὸ καζάνι ἀπ' τὴ φωτιά καὶ τρέχουν στὴν ἀυλὴ καὶ κρύβονται σ' ἕνα ξεροπήγαδο.

Ἡ ἀλεπού, ὡς ποὺ νάρθη ὁ βασιλιάς, πιάνει καὶ στρώνει τὸ τραπέζι, μὲ τὰ χρυσὰ πιᾶτα καὶ τὰ χρυσὰ μαχαιροπήρουνα ποὺ εἶχαν κλειμμένα οἱ ληστὲς, ἀδειάζει καὶ τὸ καζάνι, ὅπου ἔβραζαν λογιῶν-λογιῶν κυνήγια, λάφια, πέρδικες, λαγοὶ, καὶ τὰ ἐτοιμάζει ὄλα.

Σὰν ἔφτασαν σὲ λίγο ἢ νόφη κι' ὁ γαμπρός κι' ὁ βασιλιάς μὲ τὴ δωδεκάδα του, ἡ ἀλεπού βροσκόταν στὴν πόρτα τοῦ πύργου γιὰ νὰ τοὺς υποδεχθῇ. Πέρασε τὸ μαγῆλι ἀπ' τὸ λαίμδο τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νόφης καὶ τοὺς ἔμπασε μέσα.

— Καλῶς ὤρισσατε, τοὺς λέει, στοῦ ἀφέντη μου τοῦ ἀμπελά τὸ σπῆτι.

Νὰ κοιτάξῃ γύρω του ὁ βασιλιάς καὶ νὰ μὴν πιστεῖ τὰ μάτια του. Τὶ κάμαρες γεμάτες ὡς τὸ ταβάνι μὲ φλουριά, τί κάμα-

«Κάτσανε, φάγανε, ἤπιανε...» (Σελ. 158, στ. α')

ρες γεμάτες λυρες, τί διαμνηκικό, τί χρυσαικό! Χαρά πιά ή βασιλοπούλα, πού έπεσε σέ τόσα πλούτη.

Κάτσανε, φάγανε, ήπιανε, και στό τέλος σηκώθηκε ό βασιλιάς μέ τή δωδεκάδα του γιά νά φύγουν.

— Σταύητε, τούς λέει ή άλεπού. Προτού νά φύγετε, πρέπει νά ρίξετε από μιή πέτρα σ' εκείνο τό πηγάδι, κάτω στην άλλη, γιατί έμεις έτσι τό έχουμε συνήθεια.

Πιάνουν όλοι πέτρες και τίς ρίχνουν στό πηγάδι πού σχεδόν τό γέμισαν. Πάνε οι ληστές, ούτε ρουθούνι τους δέν έμεινε.

Σάν έφυγε ό βασιλιάς κι' ή δωδεκάδα του, λέει ή κυρά-Μαριώ τού άμπελά:

— Έγώ εκείνο πού σου είπα τόκανα. Κάτσε σ' έδω, μέ τή γυναίκα σου και μέ τά πλούτη σου, κι' εγώ θά πάω στη δουλειά μου.

Κι' έφυγε ή κυρά Μαριώ, κι' ό άμπελάς έμεινε μέ τή γυναίκα του, τή βασιλοπούλα, στόν πύργο των ληστών, κι' έζησαν αύτοί καλά κι' έμεις άκόμη καλύτερα.

(Από ανέκδοτη λαογραφική συλλογή)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ!..

Ήταν ή μέρα ή πολυπόθητη, ή δειρεμένη, πού ζημέρωσε κείνο τό πρωί. Πριν άκόμη άνοιξω τά μάτια μου, ή χαρά, μιή τρελή χαρά, μιή άτέλειωτη εύτυχία, είχαν πλημμυρίσει τήν παιδική καρδιά μου.

— Παιδιά, φώναξα στό κοιμισμένα άδελφάκια, ξυπνάτε! φεύγουμε! Σήμερα φεύγουμε!

Μικρές χαρούμενες φωνές άπάντησαν, και τάδελφάκια βρέθηκαν στό πόδι. Ποτέ τό πρωινό ζύπνημα δέν στάθηκε τόσο γρήγορο και τόσο χαρωπό. Μά δέν ήταν και μικρό πράμμα! Νά δειρευθής σ' όλόκληρη τήν παιδική ζωή σου τέτοια εύτυχία, νά πλάσσης τέτοιο γλυκύτατο όνειρο, κι' άξαφνα ή εύτυχία αύτή και τόνειρο νά γίνωνται άλήθεια! Σταλήθεια, φεύγαμε γιά τήν πατρίδα.

Ή πατρίδα! Πάντα, άπ' όταν θυμόμουν τή ζωή, ή μαγική αύτή λέξη είχε άντηχήσει στην ψυχή μου, σάν τήν πιό γλυκειά υπόσχεση.

— Άδριο, σά θά πάμε στην πατρίδα... — Μά πότε, μαμά, πότε πιά;

Κι' ή παιδική φαντασία ή πλοΐσια, ή διαφανής, δούλευε, δούλευε.

Ή πατρίδα! Ένας άτέλειωτος κήπος όλοπράσινος, γεμάτος λουλούδια, πλημμυρισμένος άπ' όλες τίς όμορφίες. Λουλούδια μυριόχρωμα, πού θά φύτρωναν γιά νά τά κόβω μέ τά δυό χέρια, μέ τίς χούφτες, νά μοιζεύω άγκαλιές όλόκληρες και νά στολίζω τά μαλλιά

μου. Και θάτρεχα μέσ' στό λειβάδια, θάνέβαινα στις ραχούλες και στό δέντρα, ελεύθερη σάν τά πουλάκια και σάν τόν άέρα. Και κάτω ή θάλασσα, τριγυρισμένη άπ' τή ξανθή άμμουδιά, — κι' αύτή δική μου, γιά τά παιγνίδια μου.

Ήταν άλήθεια πώς θά φεύγαμε πιά, δέν χωρούσε φόβος. Από τό σπίτι πέρα έφτανε ως ταύτιά μου πρωτόκουστος θόρυβος πού μέ μεθούσε. Πατήματα βαριά, φωνές άγνωστες, σφυριά, χτυπήματα. Πώς θάθελα, χωμένη, κρυμμένη σέ μιή γωνίτσα, νά παραστέκω στό ξεσκάμα του σπιτιού. Μά τέτοια χάρη δέν θά μπορούσε νά γίνη. Θά περνούσαμε τή μέρα όλα τά παιδιά στην Άννίκα, τή μικρή μου αγαπημένη φίλη, και τόπόγεμα θά μάζ έπαίρναν. Στίς πέντε θά ήταν τό ξεκίνημα τό μεγάλο, τό άληθινό.

Καλά ήταν κι' έτσι. Θά περνούσα τίς τελευταίες ώρες μέ τήν Άννίκα, άφοδ μαζί είχαμε περάσει κι' όλόκληρη τή μικρή ζωή μας. Κι' ύστερα, ήθελα ν' άφήσω νά ξεχειλίση σέ κάποιον ή πλημμυρισμένη από χαρά καρδιά μου. Πόσα είχα νά πω! Πόσα σχέδια στροφούριζαν μέσ' στό κεφαλάκι μου, μέ όρμη πού μ' έκανε νά πονώ. Πόσα έφτιαχνα παιγνίδια, καινούρια και παράξενα. Έπρεπε όλα νά τά πω τής Άννίκας, γιά νά ξελαρρώσω από τό βάρος τής χαράς πού μέ πλάκωνε, και γιά νά τά ζήσω έτσι, λέγοντάς τα, προτούτερα.

Κι' έτσι έγινε. Γιά πρώτη φορά ξεχάσαμε τίς κούκλες μας και, πλάι-πλάι, μιλούσαμε σάν τούς μεγάλους. Έλεγα, έλεγα άκούραστα. Όλα τά όνειρά μου περνούσαν μπροστά στό μάτια μας ζωτανεμένα, όμορφα σάν παραμύθι. Έβλεπα κιόλας στην μέση του κήπου, στημένη τήν τραμπάλλα μου, τό παιγνίδι πού είχα πιότερο πηθήσει. Στη μιάν άκρη άνεδασμένη εγώ, σφιχτά πιασμένη, πότε κατέβαινα κάτω μ' όρμη, και πότε πετιόμουν ψηλά στόν άέρα, μεθουμένη από χαρά. Ή Άννίκα μ' άκουσε μέ κάτι σάν παράπονο στό γλυκό της προσωπάκι.

Δέν είχαμε ποτέ χωρίσει, ως τήν ήμέρα εκείνη, κι' όλα, παιγνίδια, μικρές χαρές και μικρές λύπες, όλα ήταν μοιρασμένα, όλα ήταν όμοια. Τώρα, εγώ θάφευγα γιά τήν καινούρια ζωή, πού θάταν πιά μοναχά δική μου. Με κοίταζε, και μέσ' στό μάτια της διάβαζα καθαρά σά μιή έκπληξη γεμάτη πίκρα. «Κι' εγώ μόνη μου τώρα, χωρίς έσένα;» μου λέγαν. Δέν ζήλευε, μά ή όρμη τής τρελής χαράς μου, πού ούτε ή σκέψη τού χωρισμού δέν τή θόλωνε, τήν τρώμαζε και τήν έκανε νά πονώ. Μά εγώ δέν άκουα τίποτέ, κι' άκούραστα έλεγα, έλεγα:

Ένα σπιτάκι μέσα στόν κήπο, πού θά τόχτιζα μόνη γιά τίς κούκλες μου.

Ω, βέβαια, θά τόχτιζα μόνη, μέ ζύλα και μέ πέτρες, εκεί κάτω στην πατρίδα όλα είναι εύκολα! Κι' ύστερα, θά τό χρωμάτιζα μέ άλοιφή χρυσή, όπως είδα μιή φορά νά βερνικάνουν κορνίζες. Και τό σπιτάκι θάστραφε στόν ήλιο, όλόχρυσο σάν παλάτι άληθινό. Κι' άλλα, κι' άλλα πολλά!

Μπορεί ποτέ ή εύτυχία, στην άλήθεια, νά γίνη τόσο μεγάλη και τόσο ώραία, όσο τήν όνειρεύεται μιή καρδιά παιδιού, γεμάτη πόθο και γεμάτη πίστη;

Έτσι πέρασε ή μέρα. Κοντά νά φύγουμε, ή Άννίκα μου έφερε τρεις μεγάλες κούκλες.

— Θά ήθελα νά σου χαρίσω μιή, μου είπε, γιά νά μέ θυμάσαι. Διάλεξε. Μοναχά αύτή, — κι' έδειξε τήν πιό μεγάλη, τήν πιό πλούσια ντυμένη, — μου τήν έδωσε ό θεός στην γιορτή μου. Φοβάμαι μή λυπηθής, αν τή χαρίσω. Αδ τή, κι' έδειξε τή δεύτερη, είναι ή πιό μεγάλη μου κόρη και προσέχει τίς άλλες, ύστερα έχει και τόνομά σου και θά σέ θυμάμαι. Αν θέλεις, διάλεξε αύτή, τή Νέλλη μου.

Μού έδειξε τήν τρίτη. Ήταν μεγάλη, μέ όμορφα μάτια πού άνοιγόλειναν, μά τής έλειπαν όλα τά μαλλιά. Άντί γιά κρανίο, είχε μιή πελώρια τρύπα στό κεφάλι.

— Άλλά πειράζει, είπα, θά τής κολήσω άλλα στην πατρίδα.

Κι' ή ώρα τού χωρισμού είχε φτάσει. Πρώτη φορά έννοιωσα κάτι πικρό νάνακατεύεται στην χαρά μου, σάν κατακάθι ποτηριού. Φιληθήκαμε ώρα πολλή. Κλάψαμε, κλάψαμε. Ή Άννίκα έκλαιγε πιό δυνατά, μά κι' εγώ είχα ξεχάσει και τήν πατρίδα, και τή τραμπάλλα, και τόλόχρυσο σπιτάκι. Φιληθήκαμε πάλι, πιό ήσυχοι τώρα.

— Πρόσεχε, μου είπε, σγά ή Άννίκα τήν τελευταία στιγμή, πρόσεχε τή Νέλλη. Είναι άδύνατη και νά τήν αγαπάς πολύ.

Τό ύποσέθηκα θερμά και χωριστήκαμε. Στο δρόμο έσφιγγα στην άγκαλιά μου τή νέα μου κόρη, μά έννοιωθα ντροπή γιά τό τρυπημένο της κεφάλι. Έτσι δίχως άλλο θά νοιώθουν οι μητέρες γιά τά κακοφτιασμένα και τάσχημα παιδιά τους.

Φτάσαμε στό σπίτι. Περίεργο! Τι πότε άπ' έξω δέν έδειχνε τό πανηγύρι πού βασιλευε μέσα. Κι' ή σάλα ήσυχή. Άνέθηκα όσο πιό γρήγορα μπορούσα, κι' όρμησα μέσα γιά νά πιστέψω άκόμη μιή φορά πώς τό σπίτι δέν ήταν τό παντοτεινό μας σπίτι, και πώς ή καινούρια ζωή μου είχε κιόλας άρχίσει. Ω, ναι! Δέν ήταν πιά τό σπίτι μας. Οι κάμαρες στην σειρά, πελώριες, άδειανές, μέ τούς τοίχους γεμάτους καρφιά, όλες όμοιες, τόσο όμοιες πού

έννοκολευόταν κανείς νά ξεχωρίσει πιά ήταν ή καθεμιή. Όσοσο άρχίσαμε νά τρέχουμε από τή μιή στην άλλη, μαντεύοντας πιά τά όνόματά τους. Τι νόστιμο παιγνίδι! Και πώς άντηχούσε ή φωνή παράξενα μέσα στις άδειανές κάμαρες, και τά βήματα τί δυνατά θόρυβο πού έκαναν τώρα. Όλα είχαν αλλάξει μέσα-κει. Ποτέ, ποτέ δέν θά ξανάβλεπα πιά τό σπίτι μας σάν πρώτα. Και πάλι, τό πικρό κατακάθι άρχισε νάνακατεύεται στην χαρά μου.

Ποτέ πιά! Ή ψυχή τού παιδιού μάντευε κάτι άπ' τό άπέραντο, άπ' τό παντοτεινό κι' άνεπακέρητο, από τό παγωμένο πού κλείνουν οι δυό μικρούλες λέξεις. Ποτέ πιά! Δέν θά ξανάβλεπα ποτέ πιά τό σπίτι μας ντυμένο, στολισμένο σάν πρώτα, κι' εγώ ποτέ, μά ποτέ δέν θά ξαναγενόμουν ή ίδια πού είχες κεί.

Ξανάμπαινα στις κάμαρες, σιγά-σιγά, νά τίς κοιτάζω μ' αλλοίωτα τώρα μάτια. Ήθελα νά πω άντίο και στην παραμικρή γωνίτσα. Τριγύρισα σ' όλες τίς άκρες, μέ τό κεφάλι σκυφτό, μέ τήν καρδούλα φουσκωμένη, σά σ' ένα θλιβερό προσκύνημα. Κι' ύστερ' άνέθηκα κι' άπάνω στό δάμα. Ήθελα νά ξαναϊδώ και τήν όμορφη ταρατσα, πού από κάτω οι άνθρωποι φαινόταν τόσο δά μικροί, νά ξαναϊδώ και τίς αποθήκες... (Τό τέλος στό ερχόμενο)

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

ΕΝΘΟ ΠΑΙΔΙ

Ενθό παιδί, γλυκά χλωμό, μάτια τά γιασεμιά πουλούσες βιολέττες και μουκοβολούσες, προχτές, στόν έρημο σταθμό.

Στά μάτια μου έφεξε ή ψυχή τό προσώπό σου νά χαιδέψει, πού μου λαλούσε σά μιή σκέψη ξάστερη και καρθενική!

Στό μέτωπό σου στρογγυλά, ή ίσια σου έπέφταν στους χροτάφους, πού θά έπαίδευαν τούς ζωγράφους, άταχτα, άριά, οικά μαλλιά...

Κεφαλάκι άγουρο παιδιού, γύρος συρμένος στην έντέλεια, μάτια — σά στόματα: δυό γέλια και διπλό κάλεσμα χαιδιού.

Κι' όσο έστενα νά τό θωρώ, πώς ή ψυχή νά συνδέσει τά όσα είχε άφήσει κι' είχαν πέσει σιωρ, σκαμμένα από καιρό...

Τουφερό, άνέμελο παιδί, μιάν οικουμένη μέσα μον είδες, πού έσφάλισαν μ' έφτά σφραγίδες και μ' άκατάλυτο κλειδί.

Και μ' έκαμες νά θαρρετώ κιόλα πώς άπ' τό θρόνο μου μάτι των παιδικών δακρύων τάλατι τάσφούγγιστο, ήθελε γέλυτά:

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Ι ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΙΔ'

Τά τρία χωριότπουλα πέρασαν από τό μπερντέ, άλλα δέν τολμούσαν νά προχωρήσουν στό Θηριοτροφείο.

— Έμπρός! τούς είπε ό Τοτός, μη φοβάστε και δέν θά σάς φάνε τά θεριά. Τάχουμε περιορισμένα.

— Μά πού είναι; ρώτησε ό Φώκος. Δέν βλέπουμε κανένα...

— Θά τά ιδήτε όταν άρχισή ή παράσταση. Καθήστε γιά τήν ώρα έδώ και περιμένετε. Μόνο μήν κουνηθήτε από τή θέση σας, γιατί... δέν ξέρετε τί γίνεται!

Κι' άφού τοποθέτησε τά παιδιά σ' ένα μπαγκό, ξαναβγήκε, γιά νά ιδή αν έρχονται κι' άλλα.

Έκείνα κοίταζαν όλόγυρα μέ περιέργεια και μέ προσδοκία. Άλλά δέν έβλεπαν τίποτα σπουδαίο. Στο μέρος εκείνο τού κήπου, πού τό χώριζε ό μπερντέ από τή μιή μεριά, ό μανιφότοιχος από τίς δυό άλλες, κι' ό σταύλος μέ τήν αποθήκη στό βάθος, δέν είχε παρά λίγα δέντρα, λίγα λουλούδια κι' ένα πλάτωμα στη μέση μέ δυό-τρεις μπαγκούς και πέντ' έξη καρέκλες.

Άλυσίδες από χρωματιστά χαριά ήταν κρεμασμένες, γιά στολισμό, από δέντρο σέ δέντρο. Κάπου, σ' ένα στύλο, ήταν κρεμασμένο κι' ένα τρόπαιο, — ένα ένδόνσημο από καρτόνι, στολισμένο όλόγυρα μέ σημαϊούλες όλων των ένθων. Τέλος, από ένα δέντρο ήταν κρεμασμένο κι' ένα πελώριο χάρινο, πολύχρωμο φανάρι. Άλλά ούτε θεριό φαινόταν πουθενά, ούτε ζωό, ούτε κλουβί.

Άπέξω άκούγόταν τό κουδούνι τού Χρονάκη. Γαύγιζε κάπου-κάπου, μέ τά κουδουνίσματα, κι' ό δεμένος Άράνης. Άλλά ούτε μούγγρισμα, ούτε βρηχηθμός, ούτε ούρλιασμα, ούτε γούλλισμα.

— Ήθελα νάξερσ πού είναι τά θεριά, έλεγε ό Κίτσος.

— Στο σταύλο θά τάχουν, άποκρινόταν ή Πελαγίτσα.

— Και θά τά βγάλουν γιά νά τά ιδούμε;

— Έτσι φαίνεται.

— Όποτε δέν τάχουν σέ σιδερένια κλουβιά;.. Κι' αν χυμίζουν και μās φάνε;

— Μά θά τούς δειξουμε τά μπαλλίετα μας. Πώς δέν μās έφαγε κι' ό σκύλος τής Όκεανίας;

— Αχ! εγώ φοβάμαι! έκαμε έξαφνα ό Κίτσος.

— Τι; τά θεριά;

— Όχι, φοβάμαι μή δέν έχουν τίποτα και κλαίω τή δραχημή μου.

— Σώπα, καιμένε! Πώς μπορεί; Δέν διάβασες εκείνο τό χαρτί μέ τά μαβιά γραμματα; Έχουν άπ' όλα.

— Και σπουδαίο κυριότχνασμα;

— Έννοείται. Κι' ίσως είναι κείνο-κει!

Κι' ο Ξεπνος Φώκος έδειξε, για «πυροτέχνασμα», το χάρτινο φανάρι.
 Όταν η ώρα έγινε πεντέμιση, άλλος μουστερός δέν έφάνηκε κι' ο Τοτός κι' η Σουτροφία άποφάσισαν ναρχίσουν την παρουσίαση.
 — Μά με τρεις θεατές μόνο; ... μουμούριζε ο Γεωργάκης.
 — Δέν πειράζει, άπαντιούσε ο Τοτός. "Αν ευχαριστηθούν αυτοί, θα μάς κάμουν βελάμα κι' αβριο που είναι γιορτή, ο κήπος θα γεμίση.
 (Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Εθνικών Άριστών Γραμμάτων και Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
 με στίχοι της δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —
 3. Ο σιδηρόδρομος

Στοχάζομαι τώρα πως αν δέν ήταν κι' ο Φάνης κοντά μου, άσχημα θα τα κατάφερα σά φύλακας, από τή χαζομάρα μου. Μά είχα άδικο, άφοι κάθε τί σχεδόν γύρω μου τδβλεπα για πρώτη φορα; Κι' αυτή τή θάλασσα άκόμη. Γιατί ποτέ, άπ' τδ μεσόγειο χωριό μας, δέν είχα πάει σέ παραθαλάσσιο μέρος, και μόνο δυδ-τρεις φορές, άπ' τήν κόρφη κάποιου βουνού ή κάποιου λόφου, είχα ιδεί μακριά σάν ένα μεγάλο, πολυ μεγάλο ποτάμι, ή σά μιαν άπέραντη λίμνη, ή σάν έναν υγρό, γαλάζιο, στρωτό κάμπο, άπλωμένο ως τά ουρανοθέματα, που μούλεγαν πως ήταν θάλασσα.

Και τώρα βρισκόμου σέ μιá παραλία, κι' έβλεπα αυτή τήν άγνωστη, τήν άνειρατή θάλασσα από τόσο κοντά, κι' αίσθανόμου τήν ξεχωριστή εκείνη γλυκειά μυρωδιά τής!... Τδ ίδιο κι' από τά πλεούμενα, δέν ήξερα παρά τίς πιδ μικρές βάρκες ή τίς σχεδίες, που μεταχειρίζομαστε κάποτε στά ποτάμια μας και τίς λίμνες. Και τώρα να βλέπω κει-μπροστά μου μεγάλες μαούνες, καλικια, καράβια κι' ένα ώρατο βαπόρι να σκίζει με τόν έλικά του τά ήσυχα νερά του κόλπου, και να φίνη πίσω του ένα σύννεφο από μαύρο καπνό κι' έν άσπρο αλάκι από άφρούς! Είχ' άδικο να χαζεύω;

Άλλά και τά θεάματα τής στεριάς δέν ήταν για μένα λιγότερο πρωτόφαντα κι' έλκυστικά. Βρισκόμου στό σιδηροδρομικό σταθμό μιás πόλης κι' έβλεπα γύρω μου ελή εκείνη τή ζωηρή κίνηση που γίνεται συνήθως στους σταθμούς, όταν πληθαίνει μάλιστα ή ώρα του τραίνου, κι' όλα εκείνα τά περιεργα πράγματα που υπάρχουν εκεί-πέρα: Φορτηγά βαγόνια με κάρβουνο που περιμένουν, άτμομηχανές μονάχες τους, βεδράτα καζάνια με νερό, άντλίες, ψηλοί και κοντοί στύλοι με διάφορα σινιάλα και μηχανήματα, σωροί από ταξιδι-διώτικες άποσκευές, καρροτσάκια, κάρρα κι' άμάξια, κάγγελα, δπόστεγα, πλάστιγγες και, χάμω, δ μαυρισμένος άπ' τήν καρβουνόσκηνη δρόμος με τίς σιδε-

ρένιες εκείνες γραμμές, διπλές, τριπλές, τετραπλές, ίσιες, γυριστές, σταυρωτές.

Οί γραμμές αυτές κίνησαν έξαρχής τήν προσοχή μου. Δέν μπορούσα να καταλάβω τί ήταν και τί χρειαζόνταν, γιατί από σιδηρόδρομο δέν είχα ιδέα. Από τ' όνομα μόνο κι' από κάποιες ζωγραφιές που είχα ιδεί, φανταζόμου μιá σειρά άμάξια που τρέχουν άπάνω σέ σιδερένιο δρόμο. Στο σχολείο μπορεί να μάς είχαν πει πως τ' άμάξια αυτά, τά βαγόνια, τρέχουν άπάνω σέ σιδερένιες γραμμές, μά θά τδ είχα ξεχάσει. Και ρωτούσα τδ Φάνη: «τί εν' αυτό;» κι' ο Φάνης όπως μπορούσε μου εξήγησε:

— Αυτό που βλέπεις είναι... ο σιδηρόδρομος. Νά, τέτοιες γραμμές στρώνουν παντού όπου θέλουν να πάη τδ τραίνο. Από δω, να ποίμε, ίσαμε τήν Πάτρα, κι' άπ' τήν Αθήνα ίσαμε δω. Οί ρόδες τής άτμομηχανής και τών βαγονιών είναι βαθούλες. Έτσι μπαίνουν και τρέχουν άπάνω στίς γραμμές που βλέπεις, κι' ελο τδ τραίνο ακολουθεί τδ δρόμο του, χωρίς να κάνη ούτε δεξιά, ούτε άριστερά. Καμμιά φορά όμως οι ρόδες τυχαίνει να βγούν άπ' τίς γραμμές και τότε τδ τραίνο εκτροχιάζεται. Η εκτροχιάση είναι επικίνδυνη. Τά βαγόνια αναποδογυρίζονται και κάποτε πέφτουν σέ γκρεμό, σέ ποτάμι ή σέ θάλασσα. Μηχανή, βλέπεις, είναι αυτή

«Στήν ταβέρνα του κύρ-Ηλία...»

δέν είναι άλογο ή μουλάρι να τδ σταματήσης. Μά τί να σου λέω; τώρα θά έδης και θά καταλάβης καλύτερα.

— Τι; έκαμα με τρόμο; θά γίνη καμμιά εκτροχιάση;

— Θεός φυλάξει! γέλασε ο Φάνης καλέ, τδ τραίνο θά έδης που θάρθη σέ λίγο!

Όστόσο ο Πανάγαρης είχε βγάλει τά εισιτήρια κι' οι υπάλληλοι του σταθμού είχαν ζυγίσει τά πράγματά μας, που κουβαλήθηκαν πδ κοντά στή γραμμή, για να φορτωθούν μαζί με τάλλα, όταν θάρχόταν τδ τραίνο. Περιμέναμε κάμποσο άκόμη, τριγυρίζοντας στό δπόστεγο. Κι' άξαφνα άκούσαμε από μακριά ένα μεγάλο σφύριγμα, που σέ λίγο τδ διαδέχτηκε άλλο, και σέ λίγο, από κοντά, ένα κρουδούνισμα τρανταχτό.

— Έρχεται!... Έρχεται!

«Α, τή ζωηρά που θυμούμαι τόν έρχομό του πρώτου αυτού τραίνου, που είχε ξεκινήσει τδ ίδιο πρωί άπ' τών Πειραιά, είχε σκίσει Στερεά και Πελοπόννησο κι' έφταγε τώρα στό Αίγιο, να με πάρη και να με πάη στήν Πάτρα!

Τά σφυρίγματα δυνάμωναν. Είχαμε παραταχτεί ελοι στό πεζοδρόμιο, κοντά στή γραμμή, και κοιτάζαμε πέρα, πρδ τδ μέρος που θά παρουσιαζόταν ή άτμομηχανή. Μου φαίνεται πως έγω είχα τή μεγαλύτερη περιέργεια κι' άνυπομονησία άπ' ελους. Η καρδιά μου χτυπούσε και κάθε τόσο, χωρίς να θέλω, έσφυγγα τδ μπράτσο του Φάνη.

Πρδτ' άκούστηκε έν' άλλόκοτο, μακρινό βουητό, που όλοένα πλησιάζε. Έπειτα, σιγά-σιγά, τδ βουητό αυτό έγινε δυνατό και ρυθμικό λαχάνισμα, άγκομαχητό ή ροχαλητό κάποιου γίγαντα. Μου φάνηκε πως τδ πεζοδρόμιο έτρεμε κάτω άπ' τά πόδια μου, σά να γινόταν σεισμός. Κι' ή καρδιά μου χτύπησε πιδ δυνατά.

Ήταν δειλινό, σέ λίγο θάναθαν τά φώτα. Κι' άξαφνα, στά μισοσκότεινα, άπ' τδ μέρος όπου θά φαινόταν τδ τραίνο; είδα μιá λευκή λάμψη ζωηρή. Κι' άμέσως σχεδόν μου παρουσιάστηκε ένα μαύρο θειρό, με δυδ πελώρια φωτεινά μάτια και μ' ένα πύρινο στόμα, που έδγαζε από παντού σπίθες και καπνούς!

Μά τήν αλήθεια, φοβήθηκα τδ θειρό αυτό που πλησιάζε μουγκρίζοντας, σφυρίζοντας, καπνίζοντας και σπιθοβολώντας!

Ήταν ή άτμομηχανή.
 Τά σάσιμα, τάχασα. Κι' έδεπου να κάμω έτσι, είδα σταματισμένη μπροστά μου μιá μεγάλη σειρά από βαγόνια.

4. Τά ταξίδι ως τήν Πάτρα

Δέν ξέρω κι' έγω πως βρέθηκα σέ λίγο μέσα σ' ένα άπ' αυτά τά βαγόνια, καθισμένος σ' ένα ξύλινο πάγκο, δίπλα σέ Φάνη κι' άγι-

κρό στόν Πανάγαρη και στή Νίνα. Θά μ' έσπρωξαν, φαίνεται, ή θά με σήκωσαν στά χέρια.

Όταν συνήλθα λίγο, είδα και τδ Μαυροσκο ζαπλωμένο κάτω από τόν πάγκο, στά πόδια του άφειττικού του, και τή ώρα στήν άγκαλιά τής Νίνας, και τά κλουδιά τής Πυθίας και τών άσπρων κοντακιών άπάνω σ' ένα ράφι, ανάμεσα σέ βαλίτσες και σέ καλάθια. Έγτερα Έμαθα πως ο Πανάγαρης με μεγάλη δυσκολία κατάφερε να παίρη στό βαγό-νι και τά «ζωντανά» του, — «δέν έπιτρέπεται!» τούλεγαν οι σιδηροδρομικοί, — και πως τδ βαγό-νι που βρισκόμαστε ήταν τριττ ή τέση, ή πιδ φτώχη κι' ή πιδ φτηνή άπ' ελες. Είναι περιττό τώρα να προσέθεω πως ο θιασός του Πανάγαρη ταξίδευε πάντα με τρίτη θέση, γιατί απλούστατα δέν υπήρχε και τέταρτη.

Άξαφνα θυμήθηκα τά πράγματά μας και, σάν καλός νοικοκύρης, έπειδή δέν τδβλεπα κι' αυτά στό βαγό-νι, ρώτησα τδ Φάνη τί έγιναν.

— Μή φοβάσαι, μου άποκρίθηκε τάβαλαν στή σκευοφόρα.

Και μου εξήγησε πως κάθε τραίνο έχει κι' ένα-δυδ βαγό-νια έπίτηδες για τίς άποσκευές. Του Πανάγαρη τού είχαν δώσει μιάν άπόδειξη, που τή φύλαγε στήν τσέπη του καλή κι' άμα φτάναμε στήν Πάτρα, θά τήν έδειχνε και θάπαιρνε τά πράγματά μας σωστά κι' ελό-σιστα.

Τά βαγόνια μας ήταν γεμάτα. Φτωχονοικοκύριδες, εργατικοί, χωριάτες με φουστάνελλες, χωριάτες με κοντοβράκια, στρατιώτες, κι' ένας μόνο καλοντυμένος νέος, που μπορεί όμως να μ' ή-ταν και πλούσιος και να μ' ήνε να πληρώση πιδ άκριθή θέση... Άλλοι μπήκαν μαζί μας από τδ Αίγιο, κι' άλλους τούς βρήκαμε μέσα. Αυτοί είχαν μπει από άλλους σταθμούς, μακρινότερους ή κοντινότερους: Από τδ Ξυλόκατρο, από τή Συκιά, από τδ Κιάτο, από τήν Κόρινθο, άπ' τά Μέγαρα ή άπ' τήν Αθήνα. Τδ τραίνο σταματά σέ πολλά μέρη και σέ κάθε μέρος που σταματά, άλλοι βγαίνουν, άλλοι μπαίνουν, κι' άλλοι μένουν για να εξακολουθήσουν τδ ταξίδι.

Εκείνο τόν καιρό, ο πελοποννησιακός σιδηρόδρομος άρχισε από τόν Πειραιά κι' έφτανε ως τόν Πύργο τής Ηλείας. Κι' έκανε τή συγκοινωνία με δυδ τραίνα τήν ήμέρα, που τδ ένα ξεκινούσε τδ πρωί και τάλλο τδ μεσημέρι. Τδ πρωινό σταματούσε παντού. Τάλλο, τδ κατευθεϊαν (έξπρες), δέν σταματούσε παρά μόνο στίς πιδ μεγάλες πό-

λεις. Αυτό τδ δεύτερο τραίνο είχαμε πάρει κι' έμεις.

Άνεβοκατέβαιναν άκόμη άνθρωποι, όταν ο δηγγός σάλπισε και τδ τραίνο ξεκίνησε. Από τά παράθυρα του βαγονιού μας κοιτάξα ελο έξω. Στήν άρχή, σπύτια, δέντρα, στύλοι, φανάρια, έφευγαν σιγά σιγά όταν πηγαίνει κανείς με τ' άμάξι. Σέ λίγο όμως ελ' αυτά πήσαν τέτοιο δρόμο, που δέν μπορούσα πιά να τά ξεχωρίσω. Τά πιδ κοντινά μάλιστα γίνονταν τόσο άγνωριστα, που δέν ήξερα τί είναι: σπύτι ή μάντρα, δέντρο ή άχερένια καλύβα; Τι γρήγορα που έτρεχε τδ τραίνο! Μόνο τά πιδ μακρινά άντικείμενα, αν κι' έφευγαν κι' αυτά με γρηγοράδα, διατηρούσαν κάπως τή μορφή τους και μπορούσα να τά βλέπω καλά. Έγτερα από λίγα λεπτά τής ώρας, είχα τήν έντύπωση πως έγω στεκόμου άκίνητα και πως ελος ο κόσμος γύρω μου κουνιόταν, έφευγε, χόρευε, γκρεμο-

«Καθήσαμε ελοι μαζί στό τραπέζι...»

τσακίζοταν, σέ μιá παραζάλη και με μιá βοή φοβερή. Τδ θέαμα με διασκέδαζε τόσο, που ούτε γύρισα πιά να ιδω τί γίνεται μέσα στό βαγό-νι. Τδ πιδ έμορφο για μένα ήταν τά φώτα που άναβαν έδω κι' εκεί και; που καθώς έτρεχαν κι' αυτά μ' ελα τάλλα πράγματα, σχημάτιζαν κάτι πύρινες γραμμές στό σκοτάδι. Κι' όταν νύχτωσε, δέν έβλεπα σχεδόν τίποτ' άλλο άπ' αυτά τά φώτα. Τότε μόνο βαρέθηκα να κοιτάζω έξω, άφησα τδ παράθυρο και κάθησα στή θέση μου σάν τούς άλλους.

Από τούς επιβάτες, άλλοι καθόνταν σοβαροί, άμίλητοι, σκεπτικοί, άλλοι κουβέντιαζαν μεταξύ τους, κι' άλλοι άκούγαν τίς κουβέντες με προσοχή και γελούσαν όταν λεγόταν κανένα άστειο, μά χωρίς να μιλούν. Κάθε τόσο, έμπαινε ένας άνθρωπος στό βαγό-νι με άσημένια κουμπιά στή στολή του και με άσημένιο σερήτι στό κασκέττο του. Έπαιρνε τά εισιτήρια, τά τρυπούσε με μιá μηχανή

νή σάν φαλλίδι κι' έδινε πληροφορίες σ' εσους ρωτούσαν. Ήταν ο «δηγγός»,

Μούκανε έντύπωση με τί ευκολία περπατούσε στό βαγό-νι που έτρεχε τόσο γρήγορα, ενώ έγω, αν έκανα να σηκωθώ, ξανάπεφτα άμέσως και, για να περπατήσω, έπρεπε να πιάνουμαι από κάποιου. Ήταν βέβαια συννηθισμένος ο δηγγός, ενώ έγω ήμου άσυνήθιστος. Κι' ο Φάνης που τού φανέρωσα τδ θαυμασμό μου, μου είπε:

— Βάζεις τώρα τούς σιδηροδρομικούς; Μπορούν να πηδούν από τδ τραίνο που τρέχει, να σκαρφαλώνουν πίσω, να περνούν από βαγό-νι σέ βαγό-νι περπατώντας απέξω στίς σκάλες, και να πηδούν από τραίνο σέ τραίνο τή στιγμή που διασταυρώνονται. Είναι σά σκονοβάτες. Και που να ιδης τούς ναύτες μέσα στό πλοίο! Όση φουρτούνα κι' αν κάνη, ενώ εσύ κοιτάσαι πτώμα, αυτό πηγαινόρχονται σά... στό σπύτι τους! Μαθαίνου, βλέπεις, συνήθίζουν...

Συλλογίστηκα τότε πως έτσι, λιγολίγο, θά συνήθιζα κι' έγω. Ένα-δυδ ταξίδια άκόμη, και θά μπορούσα να περπατώ μέσ' στό βαγό-νι χωρίς να πιάνουμαι, σάν τδν δηγγό μας και σάν τδ Φάνη. «Ω, και πόσα άλλα θά μάθαινα και θά συνήθιζα! Θάρρος μόνο ναχα και να μ' ήμου φοβητάρης σά μερικούς, που ποτέ δέ μαθαίνουν και δέ συνήθίζουν τίποτα...

Ο καλοντυμένος νέος έπιασε όμιλία με τόν Πανάγαρη, που τού έλεγε τί π' ήγαινε τώρα να κάνη στήν Πάτρα, γιατί κι' ο νέος ήταν Πατριός. Του παρουσίασε μάλιστα και τ' άνίψια του, τή Νίνα, τδ Φάνη και... μένα! Κι' ο νέος

που νουστιμεύτηκε τή μικρούλα Νίνα, τή ρώτησε διάφορα πράγματα και τήν έκαμε να κελαιδήση πάλι σά γαλιάντρα.

Μ' αυτές τίς όμιλιες ή ώρα περνούσε. Μιά στιγμή τδ τραίνο κάπου σταμάτησε. Έπειτα πάλι ξεκίνησε και σέ λίγα λεπτά φτάσαμε στήν Πάτρα.

4. Ο κύρ-Ηλίας

Στό σταθμό τών Πατρών ή κίνηση ήταν πολυ πιδ ζωηρή παρά στό Αίγιο. Πριν σταματήσει άκόμα τδ τραίνο, έκαμν έφοδο στά βαγόνια άχθοφόροι κι' άμαξάδες. Και μόλις σταμάτησε, χυθήκαν οι συγγενείς κι' οι φίλοι τών ταξιδιωτών που τούς περίμεναν. Καλοσωρίσματα, άγκαλιάσματα, φιλιά, κλάματα. Και γέλια, φωνές, σπρωξιματα, φασαρία.

Εμάς δέ μάς περίμενε κανένας. Σταθήκαμε λίγο ν' άραιώση ο κόσμος, και βγήκαμε με τά ζωντανά μας και με τά μικροπράγματα.

(Ακολουθεί)

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΗ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από CHARLES RICHTER

— Συνέχεια από το προηγούμενο —
 "Αν βρισκόταν ένας άνθρωπος να του πεί, πριν από πέντε εβδομάδες, ότι θα ξεκινούσ' ένα πρωί να δώσει δωδεκάμηνη σελλίνια για να αγοράσει — τί ; ένα πουλί, που είναι μόνο για να τρώει, χωρίς να δίνει κανένα κέρδος, ο Σολομών θα τον αποκαλούσε τρελλό και συκοφάντη.
 "Έβαλε την καρδερίνα σ' έν' από τα πολλά κλουδιά που ήταν στα μαγαζιά, και σε λίγο το χαρούμενο τουτ-τουτ του πουλιού ξύπνησε τη μικρή Λεβάντα από τα όνειρά της.
 — Μιά καρδερίνα ! φώναξε μόλις την είδε. "Α, τί χαρά, τί χαρά, παππού-Σολομών !
 Και πήδησε μονομιάς από το κρεβάτι της (το μεγάλο κινέζικο κρεβάτι της) και κρεμάστηκε στο λαμό του Σολομών.
 "Όταν πήγε ο Δίκ, στην αρχή δεν πίστευε τα μάτια του. "Ύστερα άρχισε να χορεύει γύρω από το κλουδί και να σφυ-

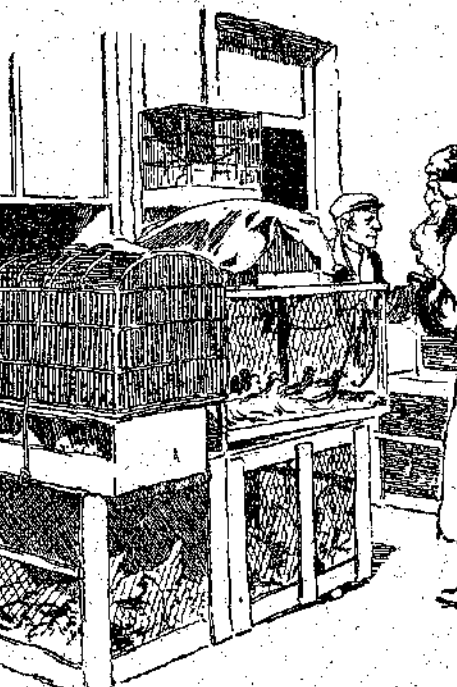
«Ο σκύλος κατεβαίνει από το έλατο...» (Σελ. 151, στ. γ')

ρίξει. "Η καρδερίνα άπάντησε με ζωηρά κελαθήματα και τότε ή χαρά των παιδιών ήταν άπερίγραπτη.
 — Μάς γνωρίζεις, μάς φωνάζει, καλέ ! έλεγε ή Μαίρη Μόλλη.
 — Τώρα θα τη μάθουμε να μάς δίνει το ποδαράκι και να κάνει σουζα ! δήλωσε ο Δίκ.
 "Όσο αυτό δεν το κατόρθωσαν πατέ. "Ο Σολομών Χάγερσμιθ είχε δουλειά να βγει έξω κι' άφισε να παιδιά στο μαγαζιά.
 — Πάρτε το βιβλίο με τα παραμύθια και διαβάστε φρόνιμα, είπε.
 — Ναι, είπε ο Δίκ. Θα βάλουμε και την καρδερίνα κοντά μας, να μάς ακούει κι' αυτή !
 "Έφυγε ήσυχος λοιπόν ο Σολομών. Σ' ένα τέραρτο που γύρισε, είδε τα παιδιά όρθια στην ανοιχτή πόρτα να κοιτάζουν τον ουρανό, με μιάν άχίνα ευτυχίας στα μάτια. Το κλουδί ήταν δίπλα τους... άλλ' άδειανό !
 — Θεέ μου ! φώναξε ο Σολομών Χάγερσμιθ. Τί κάματε ; Σας έφυγε το πουλί ;
 "Η μικρή Λεβάντα κούνησε το κεφάλι.
 — "Όχι, δέ μάς έφυγε, παππού...
 — Τότε ;
 — "Εμείς του άνοιξαμε να φύγει.
 "Ο "Εβραίος έμεινε μ' άνοιχτό το στόμα και χρειάστηκε να του δώσει έξηγήσεις ή μικρή Λεβάντα.
 — "Ακουσε, παππού-Σολομών ! Δέ θυμάσαι το παραμύθι ; Σε λίγο θα νυχτώσει και ποιάς ξέρει αν μέσα στο δάσος δέν είναι δυο παιδάκια όρφανά, που θα πεθάνουν ; Ποιάς θα τους ρίξει φύλλα να τ' άσπεράσει ; "Ανοίξαμε λοιπόν και μείς, να πάει γρήγορα ή καρδερίνα στο δάσος. Καλά δέν κάναμε, παππού ; Καλά δέν έκαμαν ; Βέβαια, καλά έκαμαν ! Δωδεκάμηνη σελλίνια τ' άπέταξαν στον άέρα !
 "Αλλά όχι ! ο Σολομών δέ σκέφθηκε έτσι. "Βοήθει άλλη μιά φορά κοντά του τη μικρούλα, συγκινημένος από την όση καλοσύνη της και την άγνότητά της.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'
Ναθαναήλ Γκοσάιμ
 Γιατί άραγε, ύστερ' από τις μέρες της χαράς, έρχονται μέρες λύπης ; "Αραγε ή ζωή θέλει να εξαγοράζουμε τη χαρά που μάς δίνει ;
 Ποιάς ξέρει !
 "Ένα πρωί, ο ταχυδρόμος έφερε στο Σολομών Χάγερσμιθ ένα γράμμα. Καθώς είδε την έπιγραφή, τινάχτηκε άπάνω. Πρώτα-πρώτα γιατί γνώρισε τα γράμματα του ξαδέλφου του Ναθαναήλ Γκοσάιμ, και ύ-

στερα γιατί διάβασε στη σφραγίδα : Δεβερπουλ.
 Τάνοιξε και το διάβασε.
 "Η παραχή του μεγάλωσε, το ξαναδιάβασε από την αρχή και ύστερα έμεινε ή κίνητος και βυθισμένος σε βαθιές σκέψεις.
 Είχε πολλόν καιρό να τον δει τον ξάδελφό του κι' είχε την έλπίδα πώς δέν θα τον ξανάβλεπε πιά. "Από τρία χρόνια είχε γίνει άρχαιοπώλης στη Νέα Υόρκη (και ένεχυροδανειστής φυσικά) και είχε κάμει χρυσές δουλειές.
 Σαφινικά σήμερα έπερνε ένα γράμμα του και διάβαζε : «Είμαι από χτες στο Δεβερπουλ. Άδριο θάμαι στη Λόντρα.» Κι' οι λίγες αυτές λέξεις βύθισαν ή Σολομών στη μεγαλύτερη μελαγχολία.
 Γιατί είχε το λόγο του ο "Εβραίος. Πρέπει να το πούμε τώρα, ότι το μαγαζιά δέν ήταν όλόκληρα δικά του.
 "Ο Σολομών ήταν φτωχόπαιδο και μ' όλη του τη δουλειά και τη φυλαργυρία, δέν θα τ' άκατάφερε να νοιώσει ή μαγαζιά, αν δέν τον βοηθούσε ο εύπορος ξάδελφος, ο Ναθαναήλ Γκοσάιμ. Τον έδάνεισε (με τ' άξήματα, φυσικά !) κι' έγινε συνεταιρος του στην επιχείρηση.
 "Όσο έμεινε στο Λονδίνο, παρακολουθούσε άγρυπνα πώς πήγαιναν οι δουλειές.
 "Όταν έφυγε, ζήτησε να του στέλνει κάθε τόσο ο Σολομών τους ισολογισμούς της επιχείρησης, καθώς και το ποσό που του άναλογούσε.
 "Ο ξάδελφος αυτός, ο άγρυπνος και άχόρταγος, θα ήταν σήμερα κιάλας στο Λονδίνο !
 Μιά ξάστερη φωνή ξύπνησε το Σολομών από τους συλλογισμούς του.
 — Καλημέρα, παππού !
 Πήρε το παιδί στην άγκαλιά του και δοκίμασε να του χαμογελάσει, αλλά ή φυσιογνωμία του τον μαρτύρησε.
 — Μά τί έχεις, παππού-Σολομών ; Του κάκου πολέμησε να την καθήσυχάσει.
 — Κάτι έχεις, παππού ! Κάτι έχεις και δέν το λές στη μικρή Λεβάντα !
 "Όλο το πρωί ήταν σκεπτικός. Χλωμιάζε κάθε φορά που χτυπούσε το κουδούνι της πόρτας και κοίταζε με τρόπο έξω.
 Πέρασαν δυο-τρια άμάξια, αλλά σε κανένα δέν ήταν ο Ναθαναήλ Γκοσάιμ.
 — Δέν πιστεύω να πάρει άμάξι, συλλογίστηκε. Αυτός ταλαβουτούσε στα νερά με τη βροχή, για να μην πληρώσει λεωφορείο.
 Μόλις χτύπησε έντεκα, ο Ναθαναήλ Γκοσάιμ έφτασε έπιτέλους.
 "Ο Σολομών τον είδε καθώς έστράβε στη γωνιά. "Ήταν μικροκαμωμένος, ξερακιανός, νευρικός, με διαπεραστικά μάτια, με μεγάλη κατεβαστή μύτη, μ' άσπρα χελία και ξυρισμένους κατά την

αμερικανική μόδα. Φορούσε μιά υπέρ-χρη γούνα, (ένέχυρο κάποιου χριστιανού, που θα πέθανε άκληρος,) ένα λερωμένο κασκέτο, και κρατούσε στο χέρι ένα σάκκο τόσο μεγάλο, ώστε άκουμπούσε σχεδόν στο πεζοδρόμιο.
 "Ο Σολομών δέν σηκώθηκε να τον προαπαντήσει, αλλά καμώθηκε πώς ήταν άπασχολημένος στα κινάστια του.
 "Η πόρτα άνοιξε άπότομα και μπήκε μέσα ο Ναθαναήλ.
 — "Εγώ είμαι, Σολομών, είπε. "Ήρθα με τα πόδια κι' έτσι γλύτωσα τέσσερις πέννες. Στο δρόμο που έρχόμουν, κοντά σ' έναν τυφλό ζητιάνο, βρήκα μιά πένα (θα τούχε πέσει, φαίνεται,) κι' έτσι έχω συνολικό κέρδος πέντε πέννες. Φίλησέ με, Σολομών, χαίρομαι που σε βλέπω.
 "Ο Σολομών τον φίλησε, άφου τ' όθελε, αλλά χωρίς κανένα κέφι. "Ο Ναθαναήλ άφισε το σάκκο του σε μιά καρέκλα κι' έβγαλε το γουναρίκι του.
 — Είχα άφισει μιά παλιά μπλούζα εδώ, πρόπερσο που έφυγα. Θα είναι ακόμη αρκετά γερή. Δός τη μου εδώ, Σολομών, γιατί τ' άρούχα σήμερα κρυστίζουν άκριβά και πρέπει να τ' άπρόσέχουμε.
 "Ο Σολομών φάνηκε στενοχωρημένος κι' είπε, ότι την είχε πουλήσει πιά τη μπλούζα.
 "Η αλήθεια όμως ήταν ότι ή μικρή Λεβάντα την είχε κάνει ξεσκονόπανο, για να σκουπίσει τα τζάκια και το πάτωμα.
 — Πολύ καλά ! δήλωσε ο Ναθαναήλ. Και πόσο την πουλήσες ;
 — Δέκα πέννες, άπάντησε ο Σολομών κοκκινίζοντας όλοένα.
 — Δέκα πέννες ; Χμ ! αυτή ζέζει τοδλάχιστο δυο σελλίνια !
 "Αλλά δέν πειράζει, δέ θα τ' αλάσσουμε. Σολομών, χαίρομαι που σε βλέπω.
 Χτύπησε τον ώμο του Σολομών και τέντωσε τα πόδια του για να μη κάνει γόνατα το παντελόνι του. Αυτό ήταν από τις σπουδαιότερες φροντίδες του, κι' έβριος τον έβλεπε όλη την ήμέρα να μη λυγίζει διόλου τα ποδαράκια του, θα τον έπερνε όγουρα για παράλυτο.
 Σαφινικά, το πρόσωπό του πήρε παράδοξη έκφραση. Σήκωσε το κεφάλι, γούρλωσε τα μάτια του και τ' άρουθούνα του τεντώθηκαν, σαν του σκύλου, που κάτι μυρίζεται.
 — Μά τί μυρίζει, Σολομών ; ρώτησε.
 "Ο Σολομών δέν έδωσε άπάντηση. Γινόταν ότι είχε προβλέψει. Δέν ήταν τρόπος να αναβληθώ το δράμα.
 — Μά εδώ μυρίζει κρέας ψητό ! είπε ο Ναθαναήλ.

Κι' έμοιαζε λιγάκι με το Δράκο, στην ιστορία του Κοκτορεβουόλη, όταν λει : "Εδώ μυρίζει άνθρωπινό κρέας !
 — "Ετσι σου φαίνεται ! ψιθύρισε ο Σολομών.
 — Μά τον "Αβραάμ, έτσι θα είναι !.. Σώπασε και τέντωσε τ' αυτιά του : κάτι αυτιά πελώρια και πεταχτά.
 — Μά τί ακούω, Σολομών ; "Εδώ κάτι τηγανίζουν. Μά το Μωύση, εδώ κάτι τηγανίζουν ! "Όστε έτσι ; Μοσ τρώς λοιπόν κρέας τώρα τελευταία ;
 Και σηκώθηκε εύθως κι' έστρεψε προς το μαγειρείο, που ο Σολομών είχε προβλέψει να τ' κλείσει.
 "Ακριβώς τη στιγμή που ήταν έτοιμος ν' άνοίξει, παρουσιάστηκε ή μικρή Λεβάντα με την ποδιά της κουζίνας στη

«Πήγε σ' ένα κτηνοπώλη κι' άγόρασε μιά καρδερίνα.» (Σελ. 151, στ. γ')

μέση και με τη μεγάλη κουτάλα στο χέρι, κόκκινη άπ' την πόρα της φωτιάς και με μάτια που έλαμπαν.
 — Παππού-Σολομών, είπε, οι κότο-λέττες...
 "Αλλά καθώς αντίκρυσε τον ξένο, σταμάτησε.
 Για μιά στιγμή έγινε σωτή.
 "Ο Ναθαναήλ κοίταζε άποσβολωμένος τότε το άγνωστο κοριτσάκι, τότε το Σολομών.
 "Επιτέλους έλυσε τη σιωπή και ρώτησε, αλλά με φωνή σιγανή :
 — Σολομών, τ' είν' αυτό ;
 — Τι είναι ; ξαναείπε μηχανικά ο Σολομών.
 — Ναι, τί είναι ; Μά τον "Αβραάμ, τον "Ισαάκ και το "Ιακώβ, είν' ένα κοριτσάκι !
 — Ναι ! "Αλήθεια, είν' ένα κοριτσάκι.

— Και τί θέλει δώ μέσα ; Σολομών ;
 "Εμπρός, πές μου γρήγορα, τί γυρεύει δώ μέσα !
 "Ο Σολομών τότε μάζεψε το θάρρος του κι' άπάντησε με δυνατή φωνή.
 — Είναι ένα παιδί, που ή μητέρα του έφυγε, Ναθαναήλ, και μου τ' άφισ' εδώ, γιατί δέ μπορούσε να τ' άπείρει μαζί της.
 "Ο Ναθαναήλ έκλεισε τ' άμάτια, για να συγκεντρώσει καλύτερα τις ιδέες του.
 — Σοσ τ' άφισες είπες, Σολομών ; "Όστε αυτή θα σου χρωστάει πολλά, ε ; Κατάλαβα ! "Αλλά που είναι το συμφωνητικό που έκαμες μαζί της ;
 — Μά την πίστη μου, άπάτησε χαμογελώντας ο Σολομών, δέ σκέφτηκα να κάμω συμφωνητικό. Μάλιστα, άκου να σοσ πώ : "Αν γύριζε αυτή ή γυναίκα... (σταμάτησε γιατί ή μικρή Λεβάντα τον κοίταζε κατάματα), δηλαδή όταν θα γυρίσει, θα είμαι πολύ ευχαριστημένος, γιατί φάνηκα καλός, μιά φορά κι' εγώ στη ζωή μου. Δέ θα της ζητήσω τίποτα.
 "Ένα ξεφωνητό άγριο βγήκε άπ' το λαρόγγι του Ναθαναήλ, τόσο άγριο, ώστε ή μικρή Λεβάντα τρώμαξε και κρύφτηκε μέσα στην κουζίνα.
 — Τίποτα ; Τίποτα, είπες ;
 — Τίποτα ! άπάντησε κατηγορηματικά ο Σολομών.
 Τώρα ο Ναθαναήλ έγινε κατωκόκκινος.
 — Μά δέν τρώνε τα παιδιά, Σολομών ; ρώτησε.
 — Βέβαια ! άπάντησε ο Σολομών. Δέν κατόρθωσαν ακόμη να τ' άτρέφουν με άέρα φρέσκο. Θα γίνει ίσως κάποτε κι' αυτό, αλλά στην εποχή μας δέν έγινε ακόμη.
 — Τρώνε πολύ ;
 — "Αρκετά.
 — Τρώνε και τίποτ' άλλο από ψωμί ;
 — Μά την πίστη μου, αν σκοπεύεις να υλοθετήσεις κανένα παιδί, πές μου το κι' εύθως θα σοσ λογαριάσω τί τρώει και τί ζοδεύει καθεμέρα ή μικρή Λεβάντα.
 "Ο Ναθαναήλ ζάρωσε πάλι περίεργα τ' αυτιά του.
 — Τι θα πεί Λεβάντα ;
 — Είναι το χαϊδευτικό της Μαίρης.
 — Μαίρη τη λέγ ; Και γιατί δέν τη λένε Ρεβέκκα ;
 — Γιατί είναι χριστιανή.
 "Ο Ναθαναήλ έπιασε το κεφάλι του με τ' άδύ του χέρια.
 — Χριστιανή ! ; Και τρώει !
 — Μά κι' "Εβραία να ήταν, πάλι δέ θάτρωγε, καίμενε Ναθαναήλ ;
 — Διγότερο ! Θάτρωγε λιγότερο ! φώναζε ο Ναθαναήλ.
 ("Ακολουθεί) ΜΙΚ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΥΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΙΣΘΗΜΑ

Αγαπητοί μου,

Τι φέρνει μια ώρα, — λέει η παροιμία, — δεν το φέρνει ένας χρόνος; μα κι' ετι φέρνει μια στιγμή, δεν το φέρνουν χίλιες ώρες! Τό θυμήθηκα όταν άκουσα πως σ' ένα δευτερόλεπτο έγινε η μεγάλη εκείνη καταστροφή του Πανελληνίου. Θα διαβάσατε βέβαια τις φρικαστικές λεπτομέρειες στις εφημερίδες, θα είδατε και τις φωτογραφίες των αιμόφυρτων έρειπίων, αν δεν τα είδατε και με τα μάτια σας... Τό λεγόμενο Πανελλήνιο, τόν τελευταίο καιρό, ήταν ένα πολυσύχναστο καφενείο. Αδ' τις τρεις ήμερες έσκαβαν στό υπόγειο για να κάνουν ψυγείο. Τά θεμέλια, σ' εκείνο τό μέρος, — νεώτερη προσθήκη, κάπως πρόχειρη, στό παλιό κεντρικό κτίριο, — δεν ήταν τόσο γερά. Ένας τοίχος παρουσίασε άξαφνα ένα ρήγμα ύποπτο και προειδοποιητικό. Οί θαμώνες του καφενείου πετάχτηκαν έξω με τρέμο. Τους καθόταν, οί άνθρωποι ξαναγύρισαν. Σε μια ώρα, είχαν ξεχάσει κιόλα και τό ρήγμα του τοίχου και τό φόβο τους. Έπαιζαν ήσυχα τό τάβλι τους, έπιναν τόν καφέ τους, κουβένταζον, διάβαζον εφημερίδα. Στο άναμεταξύ είχαν μπει κι' άλλοι, άλλως-διδόλο άνόποτοι αυτοί. Κι' άξαφνα πάλι, σ' ένα δευτερόλεπτο, σέ μια στιγμή, κατατράν! όλο εκείνο τό μέρος του καφενείου, τό άκρινό, —γωνία Πανεπιστημίου και Προαστίου, — γκρεμίστηκε, βούλιαξε, μισό στό υπόγειο, μισό στό πεζοδρόμιο; κι' οί δυστυχισμένοι άνθρωποι που καθόνταν μέσα ή περινοδσαν απέξω, βρέθηκαν πλακωμένοι κάτω από τά έρειπια, άγκωνάρια, τούβλα, σίδερα, μάρμαρα, χώματα. Κι' άλλοι σκοτώθηκαν άμέσως, άλλοι πέθαναν σέ λίγο από τίς βαρειές τους πληγές, και λίγοι μόνο εξώφλησαν με γδαρσίματα. Σε μια στιγμή, σ' ένα δευτερόλεπτο! Ο σεισμός θέλει πολύ περισσότερο ώρα για να φέρη τήν καταστροφή του. Και για να καταλάβετε τί ξαφνικό κι' άκαιριο θάνατο βρήκαν οί δυστυχισμένοι εκείνοι άνθρωποι, άρκεί να σάς πω πως στά χέρια κάποιου βρέθηκαν τά ζάρια του ταβλιού! Τά είχε στην παλάμη του κι' έτοιμαζόταν να τά ρίξη, όταν ήρθε ή καταστροφή. Έκλεισε τήν παλάμη του με τό σπασμό του θανάτου. Και τά ζάρια έμειναν μέσα... Είπα δυστυχισμένους αυτούς τούς ανθρώπους. Καλύτερα να τούς έλεγα άτυχούς. Γιατί από άτυχία τους βρέθηκαν εκείνη τή στιγμή μέσα στό καφενείο. Άλλοι, τυχεροί αυτοί, έφυγαν νωρίτερα. Κάποιος μάλιστα μου έστο-

ρουσε πρό όλλου, ότι ενώ πέρασε από τό Πανελλήνιο, ένα τέταρτο πρό τής καταστροφής, κι' ένας φίλος του από μέσα, — μακαρίτης τώρα, — τόν φώναζε να τόν κεράση, κι' ενώ μια στιγμή τούρθε να μπή και να καθήση, κάτι από μέσα του τόν έσπρωξε ναρνηθή τήν πρόσκληση και ναπομακρυνθή. Τι ήταν αυτό; Προαισθημα βέβαια. Πολλοί δεν τόχουν. Και γι' αυτό είναι άτυχεοί. Μερικοί τόχουν. Και γι' αυτό είναι τυχεροί. Δεν ταξιδεύουν με βαπόρι που θα βουλιάξη ή με τραίνο που θα έκτροχιασθή, ούτε μπαίνουν σέ καφενείο που θα καταρρεύσει. Και θυμόμαι τώρα ένα περιστατικό από τή ζωή του Βικτωριανού Σαρδού, τού μεγάλου δραματικού συγγραφέα τής Γαλλίας, που κι' άλλη φορά, νομίζω, τό διηγήθηκα. Μιά μέρα, όταν ήταν πολύ νέος, ο Σαρδού έπερατούσε σ' ένα άπόκεντρο δρόμο, ενώ από πέρα έρχόταν ένα κάρρο βαρυσφορτωμένο. Τό κάρρο άπειχε λίγα μέτρα, όταν άξαφνα, χωρίς κανένα λόγο, τού Σαρδού τού ήρθε να διασχίση κατά πλάτος τό δρόμο κι' από τό πεζοδρόμιο, όπου περπατούσε ως εκείνη τή στιγμή, να περάση στό άντικρυνό. Μόλις πέρασε, άκουσε πίσω του έναν κρότο φοβερό: τό κάρρο είχε σπάσει και τό βαρύ του φόρτωμα είχε πέσει, όλο σχεδόν, άπάνω στό πεζοδρόμιο. Άν ο Σαρδού βρισκόταν ακόμα εκεί, θα γινόταν λυώμα! Μιά γυναικούλα, που από τήν πόρτα τής είχε παρακολουθήσει όλη αυτή τή σκηνή, είπε στό Σαρδού: «Πολύ τυχερός είσαι, παιδί μου!» Είχε τύχη, αλήθεια. Άλλά ποιά ήταν εδω ή τύχη του; Τό προαισθημα που τόν έσπρωξε άξαφνα ναλλάξη πεζοδρόμιο. Και χωρίς λόγο. Γιατί τίποτα δεν τόν έκανε να φαντασθή, πως τό κάρρο εκείνο, που έρχόταν από πέρα, μπορούσε άξαφνα να σπάση και ναδειάξη τό φόρτωμά του σ' εκείνο τό πεζοδρόμιο! Μιά μυστηριώδικη δύναμη, από μέσα του, τόν προειδοποίησε και τόν έσωσε. Όπως μια φορά κι' ένα κορίτσι, που αυτό τό είδα με τά μάτια μου. Καθόταν με τόν πατέρα τής στό Σύνταγμα, απέξω από ένα καφενείο. Στην αρχή ήσυχη. Άξαφνα άνησούχησε. Και κάθε τόσο έλεγε τού πατέρα τής να φύγουν. Έκείνος, που ήθελε να τελειώση τήν εφημερίδα, δεν κουνιόταν. «Στάσου ντε λιγάκι, τής έλεγε, τί βία σ' έπιασε;» Εκείνη καθόταν, αλλά ή άνησυχία τής μεγάλωνε... Έπιτέλους δέ βάσταξε, σηκώθηκε πρώτη κι' ανάγκασε τόν πατέρα τής να τήν ακολουθήση. Και μόλις απομακρύνθηκαν από τό καφενείο, ένα μεγάλο κομμάτι από τό γέισο τού σπιτιού έπεσε κι' έσκασε άκριβώς στην καρέκλα όπου καθόταν πρό όλλου τό κορίτσι. Θα τή σκοτώνω χωρίς άλλο.

Κι' ήταν πάλι ένα προαισθημα που έσπρωξε κι' αυτή τήν τυχερή να φύγη και να γλυτώση. Όσοι θάφτηκαν κάτω από τά έρειπια του Πανελληνίου, δεν είχαν βέβαια αυτό τό σωτήριο προαισθημα, δεν είχαν τύχη. Δεν άπορώ. Στην κόσμη μας οί τυχεροί είναι πάντα λιγότεροι. Κι' αυτό φαίνεται σέ τέτοιες περιστάσεις. Όσοι ήταν για να πάνε σ' ένα θέατρο που κάηκε ή να μπουν σ' ένα τραίνο που έκτροχιασθήκε, και τό μετανοώσαν τήν τελευταία στιγμή χωρίς λόγο, κι' εσώθηκαν από ένα προαισθημα τής συμφοράς, είναι εξαίρεσεις. Οί περισσότεροι πάνε άνόποτοι, άπροεδοποιήτοι, και τήν παθαίνουν... Άπορώ όμως με τούς θαμώνες εκείνους του Πανελληνίου, που ενώ είδαν τό ρήγμα του τοίχου, ενώ φοβήθηκαν και βγήκαν έξω, είχαν τό θάρρος να ξαναμπουν, να ξανακαθήσουν και να ξεχάσουν. Ένώ στή θέση τους θα είχαν φύγει χίλια μίλια! Όταν ενός κτιρίου που τό σκάβουν από κάτω, άνοίγουν άξαφνα οί τοίχοι, τί άλλο θέλει κανείς για να συμπεράνη, πώς σέ λίγο τό κτίριο θα καταρρεύσει; Όποιοι, ύστερ' από μια τέτοια προειδοποίηση, έπιμένη να κάθεται μέσα, δεν είναι άτυχος, είναι άδύνατος. Άφησθε ένα τόσο μεγάλο κίνδυνο, για να μη διακόψη τό τάβλι του, τό διάβασμα τής εφημερίδας του, τή συζήτησή του, τό ραχάτι του. Γιατί αυτή είναι ή περίπτωση τών προειδοποιημένων θαμώνων του Πανελληνίου. Είδαν τόν κίνδυνο, τόν φοβήθηκαν. Κι' επειδή κάποιος τούς είπε «δεν είναι τίποτα», τό πίστεψαν με τήν ευκολία που πιστεύει ο άνθρωπος εκείνο που τού άρέσει. Κι' εκείνο που άρεσε, τήν ώρα εκείνη, σταίς δυστυχισμένους, — και τώρα δεν λέω τούς άτυχούς — αυτούς ανθρώπους, ήταν να εξακολουθήσουν τήν ευχαρίστησή τους. Πόσο μικρή ευχαρίστηση μπροστά στόν κίνδυνο που άψηφούσαν! Άλλ' ες μή τούς κατηγορούμε. Άμα εξέταση κανείς καλά, θα ιδη ότι τίς περισσότερες φορές αυτό κάνουν όλοι σχεδόν οί άνθρωποι. Για τίς πιο μικρές, τίς πιο άσημαντες, τίς πιο μάταιες ευχαριστήσεις, άψηφούν τούς μεγαλύτερους κινδύνους. Πηγαίνουν άξαφνα με τά πιδ έπισφαλή μεταφορικά, για να ιδούν ένα θέαμα κοινότατο. Συνωστίζονται άσφυχτικά σ' ένα κλειστό χώρο, δια να ιδούν μια κοινότατη παράσταση. Τρέχουν όνδάντα χιλιόμετρα τήν ώρα μ' ένα παλαυτοκίνητο για να προφτάσουν ένα κοινότατο πυροτέχνημα. Κι' είναι παρατηρημένο: πιδ ευκολα άψηφα τούς κινδύνους ο άνθρωπος για τή διασκέδασή του, για τήν ευχαρίστησή του, παρά για τή ζωή του, για τή δουλειά του, για τό καθήκον του, για τήν ευτυχία του. Τό κάνει βέβαια και γι' αυτό: αλλά πιδ ευκο-

λα, και πιδ συχνά, τό κάνει για τό άλλο. Και τούτο άκόμα που θα σάς πω, τό είδα, παιδιά μου, με τά μάτια μου. Στην πατρίδα μου, ήταν ένας Ιταλός που έφτανε πυροτέχνηματα. Κι' ενώ κοπάριζε σ' ένα μεγάλο γουδι τά όλικά του, κάπνιζε κιόλα από πάνω τό τσιγάρο του! Μιά σπύθα νάπεφτε στό γουδι, θα τόν τινάζε στόν άέρα. Κι' όμως άψηφούσε ένα τόσο μεγάλο κίνδυνο, για τήν ευχαρίστηση ενός τσιγάρου! Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ ΠΟΣΟ ΑΕΙΖΕΙ ΜΙΑ ΚΟΤΤΑ; Ο ποιητής Μαλακάσης διηγείται τό εξής: Κάποιος, στην πατρίδα του, είχε ένα μονάκριβο γιό. Όσο ήταν μικρός, τόν φώναγε με μεγάλη άστηρηότητα. Άλλ' άμα μεγάλωσε κάπως, ο γιός άρχισε να βγαίη μονάχος του και πολλές φορές νάρη τή νύχτα να γυρίση στό σπίτι. Ο πατέρας του, που άνησυχούσε πολύ, τόν συμβούλευε καθημέρα. Ο γιός δεν άκουγε τίποτα. Άλλά μια μέρα ο πατέρας είχε τήν έμπνευση να τού μιλήση έτσι: — Παιδί μου, γιατί δέ βλέπεις τήν κόττα;... Πόσο αξίζει μια κόττα; Είκοσι δραχμές;... τριάντα δραχμές;... Κι' όμως τή βλέπεις, μόλις βραδυάσει, να κουργιάξη, να φυλάγεται. Και σύ, παιδί μου, ο γιός, ο μονάκριβος, που αξίζει είκοσι, τριάντα, έκατο μιλλιόνια, έσύ που είσαι ήθσαυρός, πώς και μου ξενοχάζε, χωρίς να συλλαγίσαι ούτε τήν υγεία σου, ούτε τή ζωή σου, ούτε τίποτα; Αυτό, φαίνεται, τού γιού τούκαμ' έτύπωση μεγάλη. Κι' από τότε μαζεύεται νωρίς. Ο ΑΝΑΝΙΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΑ 5-Οί Πίνακες τών Αιώνων κατά τό Ιουλιανόν και τό Γρηγοριανόν Ημερολόγιον. Στο 3ο φυλλάδιο τής «Διαπλάσεως» σάς έδωσα τούς Πίνακες ενός γάλλου μαθηματικού, που με τή βοήθειά τους μπορεί κανείς να βρισκη «τί ήμέρα τής εβδομάδας είναι οιαδήποτε ήμερομηνία παρελθόντος, παρόντος ή μέλλοντος χρόνου.» Μερικοί φίλοι μας, — ο Νάγκρισος πρώτος, ο Έλευθέριος Ρουσσάκης και άλλοι, — παρατήρησαν ότι κάποιες ήμερομηνίες, που ήξεραν τίς ήμέρες τους, δεν βρισκόταν σωστά με τούς Πίνακες αυτούς, — ήταν π. χ. Κυριακή κι' οί Πίνακες έβγαζαν Δευτέρα, ενώ άλλες βρισκόταν. Οί φίλοι μας τότε σκέφθηκαν μόνοι τους και βρήκαν τήν αιτία: Ήταν ή διαφορά ανάμεσα στο

Ιουλιανόν και τό Γρηγοριανόν Ημερολόγιο. Οί Πίνακες τού Γάλλου ήταν, φυσικά, κωμωμένοι για τούς Ευρωπαίους που από τό 1852 άφησαν τό Ιουλιανόν και παραδέχτηκαν τό Γρηγοριανόν. Έμεις εξακολουθήσαμε ναχουμε τό Ιουλιανόν ως τό 1923. Έπομένως οί Πίνακες δεν έκαναν για μας παρά μόνο για ήμερομηνίες ως τό 1852, και πάλι από τό 1923 κι' εδωθε. Για τίς άλλες (1853 — 1922) έπρεπε να κάνουμε αναγωγή. Για τήν αναγωγή αυτή, θα χρειάζεταν πρώτα — πρώτα να ξέρουμε και ναχουμε όπ' έψαι, έκτός τών άνωτέρω, και πόσες ήμέρες ήταν σέ κάθε χρονολογία ή διαφορά μεταξύ Ιουλιανού και Γρηγοριανού Ημερολογίου. Χρειάζεταν δηλαδή ένας Πίνακας που να λέη: από τό 1900 — 1922 ή διαφορά ήταν 13 ήμέρες και καθεξής. Ο Έλευθέριος Ρουσσάκης — μας έστειλε αυτόν τόν Πίνακα. Μας έστειλε όμως και κάτι άλλο, καλύτερο: Ένα Πίνακα τών Αιώνων κατά τό Ιουλιανόν Ημερολόγιο. Μ' αυτόν μπορούμε να βρισκουμε, χωρίς κανένα πιά λάθος, οποιαδήποτε ήμερομηνία. Ίδου ο Πίνακας τών Αιώνων κατά τό Γρηγοριανόν Ημερολόγιο, όπως δημοσιεύθηκε στό 3ο φυλλάδιο:

0	7	14	17	21
1	8	15		
2	9		18	22
3	10			
4	11	15	19	23
5	12	16	20	24
6	13			

Ίδου κι' ο Πίνακας τών Αιώνων που μας έστειλε ο Έλευθέριος Ρουσσάκης κατά τό Ιουλιανόν:

0	7	14		21
1	8	15		
2	9	16		22
3	10	17		
4	11	18	19	23
5	12	19	20	24
6	13			

Αντικαταστήσατε εκείνον μ' αυτόν, και είναι ότι χρειάζεται. Άλλ' ες δώσουμε

τό λόγο στόν Έλευθέριο Ρουσσάκη: «Μή νομίζεις, — γράφει προς τή Διαπλάσι, — ότι για να κάμω τόν Πίνακά μου προσέτρεξα στην Άλγεβρα... Η κοινή λογική μου τόν απαγόρευσε. Και ιδου πως: Παρατήρησα ότι στόν Πίνακα τού Γάλλου, μέχρι τού 1582, όποτε ίσχυε παντού τό Ιουλιανόν, οί αριθμοί 0, 1, 2, 3 ως 15, τών εκατοντάδων και τών χιλιάδων, είναι κατά σειρά καθέτως, λαμβανόμενοι δέ όριζόντως, έχουν σταθερή διαφορά έπτά μονάδων. Κατόπι όμως, με τή λαμβανομένη ύπ' έψαι διαφορά τών Ημερολογίων, δεν ακολουθείται ή ίδια σειρά, αλλά άφρονται κενά, οί δέ αριθμοί, λαμβανόμενοι όριζόντως, έχουν σταθερή διαφορά τεσσάρων μονάδων. Η τελευταία αυτή παρατήρηση θα με όδηγούσε να συμπληρώσω τόν Πίνακά μου, ώστε να βρισκη κανείς και ήμερομηνίες μέχρι τού 3299 και επ' άπειρον. Άλλ' αυτό δεν θα είχε καμμία σπουδαία χρησιμότητα. Κι' έρχομαι στην πρώτη μου παρατήρηση. Αδτη με όδηγησε, χωρίς κανένα κόπο, στή σκέψη ότι, αν δεν ληφθή ύπ' έψαι ή διαφορά τού Ημερολογίου για τότε, (1582) πρέπει οί αριθμοί 16, 17, 18 και 19 να τεθούν ο ένας κατόπι τού άλλου, μετά τόν 15, εδθως άμέσως: ο δε 19 να επαναληφθή στή θέση που βρισκείται στόν πίνακα τού Γάλλου για τίς ήμερομηνίες μετά τήν 1 Μαρτίου 1923, όποτε παραδεχθήκαμε και μες τό Γρηγοριανόν... Για τήν εξέλεξη τώρα τού Πίνακός μου με παραδείγματα, πρέπει να ξέρουμε ότι από τού 1900 — 1923 ή διαφορά μεταξύ τών δύο Ημερολογίων ήταν 13 ήμέρες (π. χ. αν μια μέρα με τό Γρηγοριανόν πέφτη Κυριακή, με τό Ιουλιανόν θα πέση Σάββατο) ότι από τό 1800 — 1899 ή διαφορά ήταν 12 ήμέρες (δηλαδή ή Κυριακή θα πέφτη Παρασκευή) ότι από τό 1700 — 1799 ή διαφορά ήταν 11 ήμέρες (ή Πέμπτη π. χ. θα πέφτει Δευτέρα) και τέλος ότι από τού 1600 — 1699 ή διαφορά ήταν 10 ήμ., ώστε ή Κυριακή θα πέφτη Τετάρτη, τό Σάββατο Τρίτη και καθεξής.» Νομίζω πως δεν χρειάζεται τίποτα άλλο. Μ' αυτά μπορείτε να εξελέξετε τόν Πίνακα τού Ρουσσάκη. Κι' άμα τόν βρήτε άλάνθαστο, να τόν μεταχειρίζεσθε άντι τού άλλου που σάς είχα δώσει. Άς προσθέσω και τά συγχαρητήριά μου στό αγαπητό Διαπλασοπούλο για τήν ώραία του αυτή εργασία. Ο ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ Προσεχώς στή Διαπλάσι: «Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ ή ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ» ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ

σμούς, από το Δημοτικό ως το Πανεπιστήμιο, τα Διαπλάσπουλα έρχονται πρώτα: Σύνθηρον (εὐχαριστικά πολύ) Χίονι (πόσο λυποῦμαι ποῖοι σήμερα δὲν ἔχω τόπο γιὰ πῶρα σου γράμμα! ὡστόσο τό φύλαξα, μαζί με δυο-τρὶα ἄλλα, μήπως μπορέσω νὰ βάλω στὸ ἐρχόμενο καρμιά περικοπή) Ἀγαλάνθη (δὲν ἀκούσα τίποτα τέτοιο καὶ δὲν πιστεύω νὰ εἶναι σοβαρό· στὸ εἶπε κανένας; ἢ τὸ διδάσκει πούθεν;) I. A. Νικολάου (μπορεῖς βέβαια γιὰ χαρτί λύσεων στείλε 3 δρ.) Ἀλὴν I. Κολλοῦ (πολὸ εὐχारीστηκα πὸ μὲν ἔγραψες καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μὲν γράψω σουχά) Ἀνοχάρτον (τιμᾶται δρ. 9) Χαμίνι τῶν Παριίων (ἀσκήσεις δὲν εἶναι τώρα δεκτές) φαίνεται ὅτι δὲν παρακολουθεῖς καλᾶ τὴν Ἀλληγογραφία) Ἰδανισμὸν (εὐχαριστῶ μόνο τοῦ 29 μέγαι τῶρα) I. Θ. Μ. (ἀντί τῆς Ἀγγελλας ἔστειλα 24 τετραδία) Ν. Α. Λάγαν (δεκάδραχμον ἔλαβα, ψευδώνυμα ἔχει) Σβούραν (ἔλαβα, εὐχαριστῶ) αὐτὸ σοῦ ἐπέκρινα) Κων. Παπαχρονόμου (ναί, θεὸ τὸ ἀντικαταστήσῃ ἕνα θαυμάσιο: ὁ Χρυσόκαραβος τοῦ Ἐθγάρ Πὸς Ἀγραμίαν, Βαλέντσιαν, Φοιτητήν, Νησιωταπούλιαν κτλ. κτλ. Ρασουβίν, Ἀστέρα τοῦ Πόντου, Περίον, Σίονον (ἔστειλα). Εἰς ἑσᾶς ἐπιστολὴς ἔλαβα μετὰ τὴν 3 Μαρτίου, θάπανθῶ στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
 ΕΥΝΕΧΕΙΑ 243ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 9 Μαΐου.

204. Δεξιόγραφος
 Τὸ πρῶτο μου μὴ πρόδωθε δι- [σύλλαβη],
 Ἡ γνώση τάλλο μου... ἄσυναι- [ρητη],
 Κ' ἕνας ἀρχαῖος ἐφρηβὸς τὸ σύ- [νολο]
 Που φημιζόταν γιὰ ὁμορφιά ἐ- [ξαιρετη].
 Νέμοις
205. Συλλαβογράφος
 Ἄρθρο, μόριο, μετοχή.
 Καὶ τὰ τρία ἐπὶ γράμμῃ.
 Σχηματίζον ἐκκοσμημένη
 Θάλασσα νησοσπαρμένη.
 Ἀνγηγέν
206. Στοιχειόγραφος
 Νησί, βόσκονται στὸ Αἶγατο,
 Μὰ ἕνα γράμμ' ἂν μοῦ κολλή-
 Νησί ἄλλο θάπανθῆς [σις],
 Πιὸ μεγάλο καὶ πιὸ ὄραιο.
 Ἀκουόδατο Ρολέϊ
207. Αναγραμματισμός
 Ὁ γενεός θά βῆ δουλειά
 Σὲ μένα δοῦ ἐπιδυμεί
 Μ' ἂν τοῦ ἀρέθῃ ἢ τεμπελιά
 Καὶ κροτιμᾶ νὰ μὴ δουλέψῃ.
 Τὰ γράμματά μου μὴ σιγμῇ
 Μονάχ' ἀρκεῖ νὰ γασκατέψῃ.
 Ἐλευθέριος Ν. Ρουσακῆς
208. Πυθαγίς
 + = Συμφωνόν.
 * + * = Μέλος.
 * + * + * = Κράτος Εὐρώπ.
 * * + * * = Ποταμός Γαλλ.
 Ἀφροδίτη τῆς Μήλου
209. Κρυπτογραφικὸν
 1 2 3 4 5 6 7 8 = Πηγῶν
 2 3 8 6 = Ἐνα μέλος του.
 3 2 5 2 8 = Νῆσος.

- 4 6 7 2 8 = Ὅρνυκόν.
 5 2 3 4 = Ἀρχ. ὄπλον.
 6 4 7 2 8 = Μοῦσ. ὄργανον.
 7 4 1 2 8 = Ἄγιον ζῶον.
 8 4 3 2 8 = Νῆσος.
 Μικροῦλα Γραλαλά

210. Δισπλό Κεφάλι
 ἑως, ἕς, ἄμα, ὄνος. Λύσις, ὀ-
 σος, ὄρα, ὄς, Πίος.
 Εἰς τὰς λέξεις αὐτάς νὰ προ-
 στεθῇ ὡς κεφαλὴ ἀπὸ ἐν γράμ-
 μα, ὥστε νὰ σχηματισθῶν ἄλλα
 τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τ' ἀρ-
 χικὰ ν' ἀποτελοῦν ἀρχαῖον γνο-
 μικόν.

211. Ἀκουστικὴ ἐξ Ἀντιθέτων
 Νὰ εὐρεθῶν ἀντίθετα τῶν κᾶ-
 τῶν λέξων τοιαῦτα, ὥστε τὰρ-
 χικὰ τῶν ν' ἀποτελοῦν ποταμὸν
 τῆς Εὐρώπης:
 ἄγανος, ἴδιος, ἀδυναμία, φρο-
 νίδια, στερρόν, ὑγιεινός, κατα-
 βιβάζω, ὀμιλῶ.

212. Ἐλλειπομόρφωνον
 0910 - 0010 - αει - εασι
 Κόκκινος Διάβολος
 213. Γρίφος
 κα κα
 κα κα
 κακακα
 κακακα
 κα κα
 κα κα
 Συναγμῆς τοῦ Πένου

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς
 214. Metagramme
 Un pronom très usé
 Change sa tête par hasard
 Et une plante jadis sacrée
 Se presente sans retard.
 Μικρομέγαλη

215-216. Calenbours
 1. — Quelle note est de terre?
 2. — Quel poète a mille voix?
 Μιμήζα

ΑΥΣΕΙΣ
 τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 51
 761. Σαμάρα (σαμάρι, α.) —
 762. Θράκη-θήκη. — 763. Σίνης-
 Σίνας. — 764. Σαοὺλ-αυλός.
 765. ΠΥΡ 766. ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ
 ΥΔΡ (ἔρκος, ἄρκος,
 ΡΩΜΟΣ κρούς, Ρόκος,
 ΡΟΔΗ ἰβρός, τρίτος,
 ΣΗΜ Σείριος.) —
 767. Πολὺς λαός, ὄλιγοι ἄνθρω-
 ποι. — 768. Ἐνα ἕκαστον ἐν δεξ
 ἐπιτηδένει. (ἐν α ἐκ, ἄς τον, ἐν
 δεξ ἐπὶ τὸ εὐ ἤν.) — 769. L'oiseau.
 — 770. Tel père, tel fils.

ΟΙ ΑΛΛΑΞΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
 συνδρομητὰ παρακαλοῦνται νὰ
 δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των
 διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας
 ἀποστελλόντες καὶ δραχμ. 5 διὰ
 τὴν ἐκτέλεσιν τῆς νέας ταχυδ.
 Ἄλλος δὲν ἐύθυνόμεθα διὰ τὴν
 ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

Μὴ λησμονεῖτε πὺς κάθε πα-
 ραγγελλία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεσθῇ
 ἀμέσως, πρὸς τὴν ἀσυνόδουται
 καὶ μὲ μὴ τυπωμένη ταχυδ., ἀπ'
 αὐτὲς πὺς σὺς στέλλομεν τὸ φύλ-
 λο κάθε ἐβδομάδα.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Αναλλάσσω Μ. Μυστικά, κάρτες, καὶ
 ἄλληλογραφῶ μεθ' ἑσῶν-ες. Δίσι; I. K.
 Ὁ ἰσοδικουμένης τῆς ΜΥΣΤΙΚΗΣ Α-
 ΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ:
 ΤΟΜ ΝΤΕΚΤΙΒ
 [ΚΘ' - 237]

Πρηνικίτικα τῆς Οὐίχλης, Ἰβόνη,
 Βασιλίσσα τοῦ Δάσου, Τυραν.
 Ἄνθια, Μαγεμένο Βασιλόπουλο, ἄλ-
 ληλογραφίμ: Ἐν ναι, γράφετε πρώτοι:
 I. K. p. r. Κηφισιά.
 ΤΟΜ ΝΤΕΚΤΙΒ
 [ΚΘ' - 239]

Γαλατσία, Ἰβόνη, Βασιλίσσα τοῦ
 Δάσου, Τυραν, Πούλια, Μαγε-
 μένο Βασιλόπουλο, μεγάλη χαρὰ δὲ ἔ-
 νοιμὲ μετ' ἄλληλογραφία σας. Γράφε-
 τε: Α. Γραϊκῶν, p. r. Κηφισιά, διὰ Μαί-
 ρην Παπαδημητρίου. Ἄλιαν Χάρβα
 [ΚΘ' - 240]

Διαπλάσπουλα-ες φοβήθητε τὴν Μυστι-
 κὴν Ἀστυνομίαν Διαπλάσεως καὶ
 τοὺς πράκτοράς της: Κινδυνεύετε.
 Ἄλιαν Χάρβα
 [ΚΘ' - 241]

Πανσερβλιεμί, Σίγουρα θά βρῆς τὸ
 Πηλιό σου ἐν τῇ Βολιώτικῃ Γραλο-
 πέρᾳ (Νόμος περὶ Πνευματικῆς Ἰδιοτη-
 τίας). Μίξ Ἑλλάς (Hellas!) Σουρλο-
 μινδία, εἰπατε τίποτα:
 Παιδικά: Γαυρῆτες ἀθήσεια με
 πείσμα ἔχε χαρὴ στὴ διαπλοστικὴ ἄουλι-
 ΤΡΕΔ ΟΠΙΤΗΚΙ
 (Στὸ Δημοφίσιμα)
 [ΚΘ' - 242]

ΟΙ ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ
 Βεβασιδι, γιὰ νὰ δοθεῖ τι γινώσκατε:
 Ἐ! Βολιώτικῃ Γραλοπέρᾳ, Ἀ-
 θλοῖο, Μακεδονικῇ Δυναστίᾳ, τόσος
 δὲ ἔσαν ὄλος ὁ προσημῖος σας, ἢ ὄρασι
 σας: Τώρα πὺς φωνήκαμε μεῖς περιπέσατε
 σὶν ἀφάνεια. Ἐφανισθήκατε τελείως,
 Τί ρίμα!!! Ἀποσώμεθα μετ' ἄλληθια
 τόσο πολὺ!!! — Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ σᾶς, Ὁ
 λῦρμιε Θεοῖς. Ἄν νρηπόμεκατε λιγώτι:
 τί εἶν' αὐτά; — Ἐσὺ δέ, Μικρὰ Καλλι-
 τέχνη, φαίνεται πὺς εἶσαι πολὺ πιστοῦχος
 ὄρασι δὲν καταλαβαίνεις. Ἡ Ἡρακλῆς
 τί λέει γιὰ κείνο: ἄΚῆμα, τί θέλεισὶ ἐπὶ
 καὶ τί με φοβερῆσαι; Ἐφαρμύζεται καὶ
 ὁ σὸνα αὐτὸ. Βράχε; Ἐ! τί λές; —
 Πληγμένη καρδιά, ζήσαντα, περιμει-
 ναντὶ γιὰ ἑσπέρη σας ἐπιφάλασσομε.
 Πιὸ ἔτῃ θέλετε, ὄπως ζῆροτε, στὴ Δίσι:
 [ΚΘ' - 210].

Ἡ Γαλατσία μου εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ
 τίς εὐχὰς της. Ἰβόνη
 [ΚΘ' - 244]

Ἀγαπημένη μου Κοσίλκε τοῦ Χωριόβ.
 εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Μὰ δὲν
 μοῦ παρῆζον. Ἰβόνη
 [ΚΘ' - 245]

Διαπλάσπουλα-ες, ἢ νέα μου Δίσις εἶ-
 ναι: Σολώμων Δερμάτη Διὰ τὴν Ἀ-
 κακίαν, Νεάπολιν Βοιωτῶν.
 Περμένω. Ἀκακία
 [ΚΘ' - 246]

Ἄνομι, δέχομαι, Τρομερὲ Ἐξερ-
 νητὰ, ἄλληλογραφίμ: Δίσι: (ΚΘ'
 -119). Ἰπαρφόσις Ἀπρηφίσιστατος:
 ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
 [ΚΘ' - 247]

Ρικμὸν τῆς κα' ἐγὼ-λοσιόν, γράφε εἰς
 τὴν Δίσι (ΚΘ' - 222) Διφῶσα Νεο-
 λεία, Υαροπόδα, σὺς ζῆρο: ἄλληλο-
 γραφίμ: ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΛΙΤΕΚΝΗΣ
 [ΚΘ' - 248]

Ἐλήθ, νέα σου διεύθυνση ἔλαβα
 γράφε μοι. Ἀκού
 [ΚΘ' - 252]

Πρωτομηνίοντες ἐπὸν Διαπλάσ-
 πω χαρετὰ Δίσι-ος, Ἰδιωτῆς
 ναὶον Ἐπαρτήν. Ἐπαρτήν
 [ΚΘ' - 253]

Ἐισερχημένη ἀπὸ ἀλονωκί τῆς
 πλάσεως χαρετὰ τὰ Διαπλάσ-
 Μιτῶσι, Ἐπαρτῶς, Γλυκοῖν
 Πορφυρογεννητῆ. ἄνταλλάσσομι
 τραδίαι: Ἐτίλτε: Ἀριστοῖδην
 κρην, Ἐλαοῖδην 24, Ἀθῆναι, διὰ:
 Ραμῆ
 [ΚΘ' - 254]

Πρωτομηνίοντες ἐπὸν Διαπλάσ-
 πω χαρετὰ Δίσι-ος. Ἀναλλάσσω Μ.
 ἀπὸ καὶ ἄλληλογραφῶ μεθ' ἑσῶν-ες.
 Δέκομαιν Γλαυκῶν (Διὰ Δραμῆ
 Ἰπποκράτους 275, Δράμην. Δραμῆ
 [ΚΘ' - 255]

Μεταφάστω χαρετῶν μὲναι:
 Ἐναπλάσσομι. Θέλομαις νὰ
 γλυκίσαι ἀνθρώπον εὐπύθην τῆς
 ταλλῆσας τετραδία καὶ ἄλληλογρ.
 Ἐτίλτε: Ἄνον Ἐπαρτῶς (Διὰ Δίσι
 Ἰπποκράτους 275, Δράμην. Σίσι
 [ΚΘ' - 256]

Νισότα. Παντῶς Παρῶν, Τῆ
 Δραμῆ. Ἀσπασία Κενυτοῖν,
 πιστῶν ἀ μὲν ἀνηθῆτε ἕνα σας
 διὰ. Περμένω ἔπινατος, Δίσι: ἢ
 Ματαργίαν. Ἀργυροῖον. Ἀθ
 [ΚΘ' - 257]

Ἰσπανιόλα, πέρμεν: Ἐλαβα (28 δρ)
 Ἄγγελος Ἐλπί
 [ΚΘ' - 258]

Φοιτητικὴς Στελέτες, ἀπ' τὸ δε
 νὶ τῆς Διαπλάσεως:
 Ἡδύλη: Μαλλὰ κομμένα ἔπαντα
 Μάτια κατασπασμένα, κῆλατος ἄλλη
 Σύνολο: ἔ Ἄντρος, καλὴ ἢ Γυναικί:
 (ἔπαται συνέχεια) Μισοχάτη
 [ΚΘ' - 259]

Νο, (ΚΘ' - 205), because
 [Κ. α. τ. η. ρ. τ. α. ο. γ. λ. ο. ε.]
 Cοmpositio is not Tigran. Χά!!!
 ΚΑΤΗΡ-ΜΠΕΝ - ΧΑΣΑΝ.
 (Βεβαῖο Διάπλοσι) ΠΙΠΝ
 [ΚΘ' - 260]

Ζητῶ Μ. Μυστικῶν. Ρεθάνθη, Νερα
 κῆν, Στείλετε πρῶτος, Δίσι: ἢ
 Βολιτέρρα, Ζακύνθον. Ἀκού
 [ΚΘ' - 261]

Σπόρον: Ποῖα ἢ Δίσις σου;
 Ἀκούρα Ἀπλάν
 [ΚΘ' - 262]

Ὅσοι ἔστασαν τετραδία καὶ εἰς
 αὐτὰ. Ἀπὸ τοὺς ἄλλοις νὰ περιμει-
 Ἄλωναί, γιὰτὶ δὲν γράφεσι; ἢ
 το, ποῖα διεύθυνσις; Ζακύνθ
 [ΚΘ' - 263]

Ἀκρῶν τὴν (ΚΘ' - 171) ἀγνῶσται
 Ἄντι ἀρρῶκος ἠθοποιός Ἰπρὸ μ
 μένος. Νὰ περιμειν; Ζακύνθ
 [ΚΘ' - 264]

Κόρη τῶν Ἀθῆνῶν. Σαρδανιά
 Κόρη Νου Σάβα, Ἄβρα τοῦ Ἐβ-
 νου, Φιλέσση, Φότο Ἀρμῆ, ἢ
 γλε Ἐπίδια, Μιρᾶντα, Ἡδύλη
 ἢ μοῦ χαρὰ ἕνα τετραδία σας, μὲν
 τα μὲ μὴ σέψη. Πιπία Ζαντῆ, Πῆρ
 Μιμῶ
 [ΚΘ' - 265]

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ
 Τῆς Α' Περιόδου (1879 - 1880)
 ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμοι
 ὑπάρχονν ἀκόμη μόνον οἱ 55
 πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος καὶ
 19ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 2
 τοχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμεν
 δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν
 καὶ δρχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.
 Τῆς Β' Περιόδου (1894 - 1895)
 ὑπάρχονν ὄλοι οἱ ἐκδοθέντες ἄ
 μοι, 36 ἐν ἄλλ. Ἐκαστος τῶν
 ἀρρῶκος δρχ. 80 καὶ ρομῆν
 δρχ. 85. Τοχυδρομικὰ τῆλῆ
 στῶν τόμων προσθετὰ εἰς τὰ
 ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν
 δρχ. 5 ὁ ἀρρῶκος καὶ δρχ. 10
 ὁ ραμῆνος, διὰ δὲ τὸ Ἐξω-
 ρικόν δρχ. 23 εἴτε ἀρρῶκος εἴ
 τε ραμῆνος.